

Factsheet gegevensverwerking en privacy

Samenloop meldpunt Wvggz - meldpunt niet-acuut

Per 1 januari 2020 is de Wet verplichte GGZ (Wvggz) in werking getreden. In het kader daarvan hebben de meeste gemeenten een meldpunt ingericht waar 'eenieder' een melding kan doen als hij denkt dat iemand geestelijke gezondheidszorg nodig heeft, die mogelijk met verplichte zorg zou moeten verleend. Daarnaast wordt op veel plaatsen in Nederland, in het kader van een sluitende aanpak voor kwetsbare personen, vorm gegeven aan zo geheten meldpunten niet-acuut. Dit zijn meldpunten waar burgers en instanties meldingen kunnen doen over personen die (volgens de melder) waarschijnlijk een niet acute behoefte tot ondersteuning hebben. In veel gevallen wordt daarbij voortgebouwd op de al bestaande meldpunten OGGZ en de meldpunten Zorg en Overlast. Bij veel gemeenten is er een beweging zichtbaar dat deze 'meldpunten niet-acuut' en de meldpunten Wvggz en het verkennend onderzoek in één meldpunt worden georganiseerd.

Dit roept in de praktijk de vraag op hoe beide meldpunten zich tot elkaar verhouden en wat dit betekent voor de inrichting van de gegevensverwerking. Juridisch gezien zijn het immers twee verschillende taken. Over die inrichting van de gegevensverwerking gaat deze factsheet. Deze factsheet is tot stand gekomen met de medewerking van de pilots meldpunten niet-acuut, die gedurende hun pilotfase geconfronteerd werden met de samenloop met meldpunten Wvggz.

Het meldpunt Wvggz

Per 1 januari 2020 is de Wet verplichte GGZ in werking getreden. Gemeenten zijn verplicht 'eenieder' in staat te stellen een melding te doen als hij denkt dat iemand geestelijke gezondheidszorg nodig heeft, die mogelijk met verplichte zorg zou moeten verleend. Indien zo'n melding wordt gedaan moet het college van b&w een verkennend onderzoek doen. Indien het college tot de conclusie komt dat het waarschijnlijk nodig is om te komen tot verplichte geestelijke gezondheidszorg, doet het college van b&w een aanvraag bij de Officier van Justitie voor toeleiding naar verplichte geestelijke gezondheidszorg. De conclusie van het college kan ook zijn dat er geen reden, of niet voldoende reden is om iemand toe te leiden naar de verplichte GGZ, bijvoorbeeld omdat er nog niet voldoende is geprobeerd om de gemelde te helpen in het kader van vrijwillige zorg, de gemelde inmiddels vrijwillige zorg heeft geaccepteerd, of omdat er andere zorg en ondersteuning nodig is dan GGZ. In dat geval leidt het college de gemelde door naar de aangewezen instantie. Ook kan het zijn dat het college bemoeizorg in zet, om iemand te overtuigen vrijwillige zorg te accepteren.

Het meldpunt niet-acuut

Uitgangspunt voor de meldpunten niet-acuut is dat niemand tussen wal en schip mag vallen. Dat betekent

dat indien iemand wordt gemeld het meldpunt op zoek gaat naar de juiste instantie. Pas als er een instantie of professional is gevonden die de zaak oppakt, beschouwt het meldpunt de melding als afgerond.

De meldpunten niet-acuut beoordelen meldingen, en geleiden mensen met een behoefte aan ondersteuning door naar de instantie die passende ondersteuning kan bieden, of daar naar toe kan leiden. Soms kan worden volstaan met een advies aan de melder of gemelde. In andere gevallen wordt doorgeleid naar een andere instantie, of naar een andere afdeling binnen de organisatie waar het meldpunt is onder gebracht, bijvoorbeeld de afdeling bemoeizorg.

Samenloop meldpunt Wvvggz – meldpunt niet acuut

In figuur 1 is een werkproces geschetst voor de situatie waarin het meldpunt Wvvggz en het meldpunt niet-acuut in een meldpunt zijn georganiseerd, en de verschillende routes die een melding dan kan volgen.

Melding

Een burger of instantie doet een melding bij het meldpunt.

Triage: beoordelen type melding

De medewerker beoordeelt eerst het type melding op basis van de informatie van de melder.

- Indien het een melding over huiselijk geweld of kindermishandeling betreft wordt doorgeleid naar Veilig Thuis.

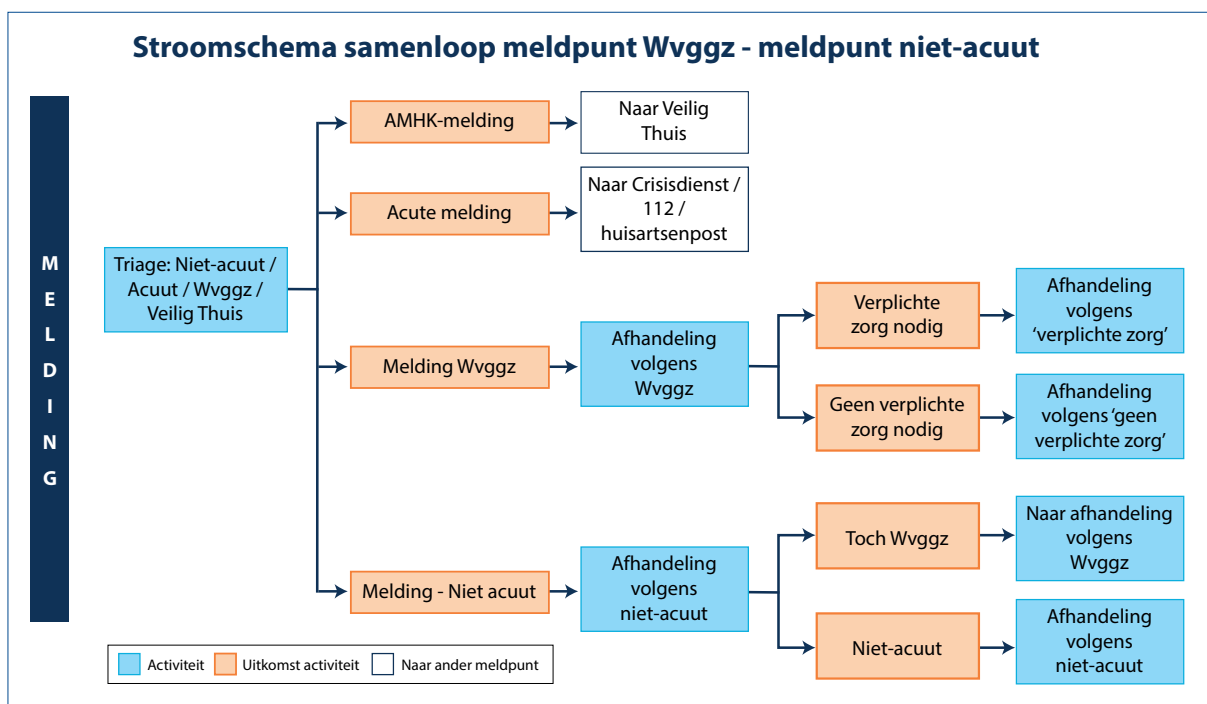
- Indien het een acute melding betreft, wordt doorgeleid naar de crisisdienst, 112, huisartsenpost. Als er een apart meldpunt crisis Jeugd is kan ook daar heen worden door geleid.
- Indien duidelijk is dat het een Wvvggz-melding betreft, wordt de melding verder behandeld als melding bij het meldpunt Wvvggz.
- Indien duidelijk is dat het een melding niet-acuut betreft, wordt de melding behandeld als een melding bij het meldpunt niet-acuut.
- Indien bij de triage nog niet duidelijk of het gaat om een melding in het kader van de Wvvggz of niet-acuut, is het advies om de melding in eerste instantie te behandelen als een melding niet-acuut.

Schakelen van melding niet acuut naar melding Wvvggz

In de praktijk zal het regelmatig voorkomen dat een melding die aanvankelijk in behandeling is genomen als 'melding niet-acuut' gaandeweg toch beschouwd moet worden als een melding in het kader van de Wvvggz. De uitkomst van het meldproces 'niet acuut' is dan in feite dat de vervolgactie moet worden opgepakt in het kader van de Wvvggz. Juridisch gezien wordt de melding dan doorgeleid naar het meldpunt Wvvggz, dat dan alsnog een verkennend onderzoek start. Het 'meldpunt niet-acuut' kan dan de noodzakelijke informatie verstrekken aan het meldpunt Wvvggz.

Van verkennend onderzoek naar ondersteuning in het vrijwillig kader

Omgekeerd kan de uitkomst van een verkennend onderzoek in het kader van de Wvvggz zijn dat de

Figuur 1

mogelijkheden in het vrijwillig kader nog niet zijn uitgeput, of dat de veiligheidsrisico's niet van dien aard zijn dat verplichte zorg moet worden ingezet. In dat geval kan het meldpunt Wvggz doorgeleiden naar de meest aangewezen instantie. Dat kan bijvoorbeeld bemoeizorg zijn, of het meldpunt niet acuut. Het advies is om dat te doen in overleg met degene die bij het Wvggz-meldpunt heeft gemeld. Doorgeleiden naar een andere instantie betekent niet dat alle informatie van het verkennend onderzoek kunnen worden overgedragen. Er zal een afweging gemaakt moeten worden welke informatie noodzakelijk is om over te dragen aan de vervolginstantie.

Gegevensverwerkingsaspecten

Vanuit het perspectief van gegevensverwerking speelt in de hier voor genoemde situaties de vraag of het toegestaan is om gegevens van het meldpunt niet-acuut te verstrekken aan het meldpunt Wvggz en omgekeerd. Dit is inderdaad toegestaan mits er een afweging gemaakt wordt met betrekking tot de informatie die noodzakelijk is om te verstrekken. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij naar de handreiking *Meldpunten niet acuut Handvatten voor de inrichting van een zorgvuldige en rechtmatige gegevensverwerking*. Deze is beschikbaar op de site van GGDGHOR.

Omgekeerd biedt de Wvggz ook voldoende mogelijkheden om gegevens over te dragen van het meldpunt Wvggz naar het meldpunt niet acuut. Het doel van de Wvggz is immers om te voorkomen dat mensen in de verplichte zorg terecht komen. En het doel van het verkennend onderzoek is te onderzoeken of er andere mogelijkheden zijn dan verplichte zorg. Indien het verkennend onderzoek uitwijst dat er eerst nog andere vormen van zorg, of ondersteuning kunnen worden uitgetoet, dan vloeit de noodzaak om de casus over te dragen aan de meest aangewezen instantie direct voort uit de taak van het college van b&w. Dit kan ook het meldpunt niet-acuut zijn. Het ligt echter meer voor de hand dat het meldpunt Wvggz in dat geval zelf een melding doorgeleidt naar de juiste instantie. Daarbij mag uitsluitend de noodzakelijke informatie overgedragen worden. Voor een uitgebreidere toelichting op de gegevensverwerking ten behoeve van de meldpunten Wvggz en de gegevens die eventueel kunnen worden overgedragen verwijzen wij naar de rubriek *Veel gestelde vragen gegevensverwerking meldpunten Wvggz*, op de site van de VNG.

Inrichting van de gegevensverwerking bij samenloop meldpunt Wvggz – meldpunt niet acuut

Achterliggende gedachte bij het organiseren van het

meldpunt Wvggz en het meldpunt niet-acuut in één meldpunt is onder andere dat voor de triage en het beoordelen van de melding vergelijkbare kennis en expertise nodig is. Ook ontstaat hierdoor een grotere herkenbaarheid en toegankelijkheid voor de burger.

Gescheiden informatiehuishoudingen Wvggz en niet-acuut

Juridisch gezien is er echter sprake van verschillende taken en verschillende kaders voor de gegevensverwerking. Dit betekent dat er sprake zal moeten zijn van gescheiden informatiehuishoudingen voor het behandelen van meldingen volgens het Wvggz-kader en het behandelen van meldingen volgens het kader niet-acuut. Ook in bijvoorbeeld het autorisatiebeleid dient rekening te worden gehouden met de gescheiden informatiehuishouding.

Duidelijkheid voor medewerkers en partners in het veld

Er kan onduidelijkheid ontstaan bij medewerkers in het kader van welke taak zij gegevens verwerken. Ook kan het onduidelijk zijn voor partners bij wie informatie wordt opgevraagd in welk kader zij bevestigd worden. Daarom is het belangrijk dat de organisatie van het meldpunt medewerkers goed instrueert over de verschillende taken, hoe zij de vervolgroutes moeten kiezen in de triage, welke kaders gelden voor een melding Wvggz en welke voor een melding niet-acuut, en welke regels gelden voor de overdracht van het ene kader naar het andere.

Bij het opvragen van informatie aan partners in het veld, is het belangrijk dat zij weten vanuit welk kader – Wvggz of niet-acuut - zij bevestigd worden.

Noodzakelijkheidsafwegingen bij overdracht van een melding

Als het meldpunt niet-acuut of het meldpunt Wvggz een melding doorgeleidt naar een andere partij, zullen ze altijd de afweging moeten maken welke gegevens uit het dossier noodzakelijk zijn om over te dragen. Wat noodzakelijk is, wordt in belangrijke mate bepaald door het inhoudelijk oordeel van de professional die de melding behandelt. Voor de aanvraag van een zorgmachtiging bij de OvJ in het kader van de Wvggz, is de overdracht van gegevens ingebouwd in Khonraad. Zie hiervoor de 'Handreiking Verkennend Onderzoek' op de site van de VNG: www.vng.nl/wvggz.

Voor de overige situaties wordt hetgeen noodzakelijk is om te verstrekken bepaald door de inhoud van de casus en de taak van de partij naar wie de melding wordt doorgezet. Uitgangspunt is dat je terughoudend bent met het delen van informatie over de gezondheid en over strafrechtelijke gegevens. Als het Wvggz meldpunt doorgeleidt naar partijen in het vrijwillig kader of

bemoeizorg is een goede vuistregel dat je volstaat met:

- dat er een Wvggz-melding is gedaan,
- de conclusie van het verkennend onderzoek dat er (nog) geen noodzaak is verplichte zorg in te zetten,
- wat je verwacht van de partij naar wie je doorgeleid
- eventueel de mening van betrokkene.

Het is dan niet nodig uitgebreid in te gaan op de achtergrond van de conclusie van het verkennend

onderzoek. Ook zal het meestal niet nodig zijn om informatie uit de melding zelf te verstrekken.

De handreiking *Meldpunten niet acuut Handvatten voor de inrichting van een zorgvuldige en rechtmatige gegevensverwerking*, gaat aan de hand van voorbeelden in op het maken van noodzakelijkheidsafwegingen in het kader van het meldpunt niet-acuut.

Oktober 2020